

Список використаних інформаційних джерел

1. Господарський кодекс України. <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/hku/85-hku/2571-19.html>.
2. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170) <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/print>.
4. Закон України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 23, ст.243) 22 квітня 1993 року № 3125-XII. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.

УДК 657

Шелько В.Ю.

*аспірантка кафедри бухгалтерського обліку
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна*

ОСНОВНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПЦІЇ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Діяльність будь-яких суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки піддається впливу фактору невизначеності, що обумовлює наявність різних ризиків у їх підприємницькій діяльності. При цьому, наслідки впливу ризиків на фінансовий стан підприємства можуть бути дуже істотними. Внаслідок цього необхідно виявити, оцінити можливі ризики, як на етапі планування, так і в процесі поточній діяльності підприємства з метою прийняття рішень щодо зниження можливих негативних наслідків та формування відповідних резервів.

В сучасних умовах особливого значення набуває ризик-орієнтований підхід у бухгалтерському обліку. Він ґрунтується на тому, що сучасна інформаційна система не може обмежуватися лише інформацією про ризики, вона повинна дати оцінку їх можливому впливу на фінансові результати діяльності підприємства та напрацювати можливі шляхи їх мінімізації.

Мета обліково-аналітичного забезпечення ризик-менеджменту – збір, узагальнення та аналіз інформації про господарську діяльність підприємства для здійснення ефективного управління ризиками.

Завдання обліково-аналітичного забезпечення ризик-менеджменту:

- формування повної і достовірної інформації про діяльність підприємства, необхідної ризик-менеджерам з урахуванням конкретних рішень, що приймаються ними;
- документування та агрегування інформації про наявність, динаміку

господарських ризиків, їх вплив на діяльність підприємства, а також моніторинг;

- запобігання негативних результатів, пов'язаних з дією господарських ризиків і пошук шляхів їх мінімізації.

Процес отримання інформації для цілей управління ризиками є важливим, оскільки його результати використовуються на всіх наступних етапах ризик-менеджменту. Тому при формуванні та використанні бухгалтерської інформації, коли істотну роль відіграє фактор невизначеності, який неминуче виникає в реальних умовах господарювання, важливе значення має дотримання певної обережності, обачності, що реалізується в одному з принципів бухгалтерського обліку. Якість обліково-аналітичної інформації залежить від джерела отримання (внутрішнього або зовнішнього), а також від форми подання (візуальної, документальної або усної): інформація, отримана з зовнішніх джерел (від третіх осіб); інформація, отримана з внутрішніх джерел більш надійна, якщо існуючі системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю є ефективними; інформація більш переконлива, якщо вона отримана з різних джерел, які при цьому не суперечать один одному; облікова інформація, яка формується безпосередньо бухгалтером, більш надійна, ніж отримана від фахівця з ризик-менеджменту; аналітична інформація, яка формується безпосередньо ризик-менеджером на основі бухгалтерської, більш надійна, ніж отримана від бухгалтера; задокументована інформація надійніша, ніж візуальна, усна.

Зміст процедур оцінки ризику в системі бухгалтерського обліку: 1) ідентифікація і класифікація фактів господарського життя, пов'язаних з ризиками; 2) оцінка ймовірності отримати або втратити вигоди, що пов'язано із ризиками; 3) вибір і обґрунтування методів обліку в обліковій політиці у відповідності з завданнями ризик-менеджменту; 4) вибір методичного інструментарію управління ризиками в бухгалтерському обліку: резервування, оцінка за поточною ринковою вартістю, переоцінка, зміна облікових оцінок, хеджування, страхування та ін.; 5) оцінка зміни вартості об'єктів бухгалтерського обліку під впливом ризику.

Отже, в бухгалтерському обліку повинні бути знайдені способи відображення в інформаційній системі цих фактів за рахунок вибору та обґрунтування методів обліку (що відображається в обліковій політиці), зокрема методів оцінки об'єктів; методів створення резервів, методів визнання та розрахунку витрат на зменшення наслідків ризиків та інших.

Практика ведення бухгалтерського обліку дозволяє виділити наступні види інформаційних потоків в системі ризик-менеджменту: операційний інформаційний потік, який містить показники, пов'язані з оперативною діяльністю підприємства, зокрема детальним аналізом процесу виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг); ризик-орієнтований інформаційний потік, який містить показники, пов'язані із виокремленням існуючих на

підприємстві ризиків та можливих шляхів їх запобігання; інформаційний потік, що дозволяє визначити фактори стійкого розвитку підприємства.

Отже, викладене вище дає підстави зробити висновок, що існуюче обліково-аналітичне забезпечення ризик-менеджменту характеризується відсутністю системності та комплексності інформаційних ресурсів для цілей управління господарськими ризиками. Сучасна система ризик-орієнтованого бухгалтерського обліку передбачає формування інформації про ризики, фактори їх виникнення, етапи їх розвитку, ступені схильності до ризиків діяльності підприємства, можливості та способи їх запобігання і компенсації.

Список використаних інформаційних джерел

1. Управління фінансовими ризиками : навчальний посібник / П. О. Куцик, Т. Г. Васильців та ін. – Львів : Растр-7, 2016. – 320 с.
2. Полянська О. А. Бухгалтерський облік в ризик-орієнтованому управлінні / О. А. Полянська // Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах євроінтеграції : матеріали щорічної наукової конференції професорсько-викладацького складу та аспірантів Львівського торговельно-економічного університету. - Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 440 с. - С.323-325.

УДК 657

Штулер Г.Г.
*старший викладач кафедри обліку та аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ЗМІСТУ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОНЯТЬ "ВИТРАТИ" ТА "ЗАТРАТИ"

Сучасна модель економіки, що базується на концепції інноваційного розвитку, потребує формування концептуальних засад трансформації системи управління витратами. Для цього першочерговим теоретичним завданням є розмежування змісту таких теоретичних понять, як «витрати» та «затрати».

Поняття витрат тісно пов'язано з поняттям активів підприємства. Згідно МСФЗ Активи це ресурси, контрольовані організацією в результаті подій минулих періодів, від яких підприємство очікує економічну вигоду в майбутньому. Для визнання витрат як активу в бухгалтерському балансі вони повинні відповідати критерієм визнання активу, а саме:

- актив повинен володіти вартістю або оцінкою, яку можна виміряти;
- повинна існувати ймовірність надходження економічних вигод у майбутньому.